

REKABET DERNEĞİ

REKABET FORUMU

HUKUK-EKONOMİ-POLİTİKA

Şubat 2015

Sayı: 91

Sahibi: Rekabet
Derneği adına
Av. İbrahim Gül
Ayda Bir Yayınlanır.

Editör: Erdal Türkkan

Yazı Kurulu: Uğur Emek,
İbrahim Gül, Gönenç
Gürkaynak, Nejdet
Karacehennem, Nurkut
İnan, Ercan Kumcu, Gamze
Öz, Hamdi Pinar, Kubilay
Atasayar, Müfit Sonbay,
Nahit Töre, Uğur Özgöker,
Yavuz Ege, Yılmaz Aslan.

GENEL MERKEZ:

Yazışma Adresi: Tuna
Caddesi No:27/2 Kızılay
Çankaya ANKARA
TURKEY

GSM:+90.533 6272474;

İrtibat

Tel:+ 90.312 435 6813

Faks:+90 312 4356816

e-posta:

rekabetgenel@gmail.com

EDİTÖR:

GSM :+905323410739

e-posta:

erdalturkkan@hotmail.com

WEB:

www.rekabetderneği.org

Banka:TC Ziraat Bankası

0795 Necatibey Şubesi

Hesap No: 647 654

VERGİ No:Ankara

Başkent Vergi

Dairesi:7340430101

İSTANBUL ŞUBESİ:

Başkan: Av. Dr. Kemal
Erol

Adres: Süleyman Seba

Caddesi, Spor Apt. No

62/4 Akaretler/

Valideçeşme -BEŞİKTAŞ

34357 İSTANBUL

Telefon:212- 236 53 00

İLK YAZI

***Prof. Dr. Erdal TÜRKKAN**

**RTÜK'ÜN REKABET ORTAMI VE REKABET
KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİNDEKİ
ROLÜ.....S.2**

MAKALELER

*** İsmail Hakkı KARAKELLE**

**REKABET KURUMUNDA SAVUNMA:
NELERE DİKKAT EDİLMELİS.5**

DUYURU

Prof. Dr. Nurettin Kaldırımçı

REKABET MEKTUBU.....S.11

Toplantı Duyurusu: AnkaraS.20

Toplantı Duyurusu :İstanbul.....S. 21

Duyuru: Rekabet Derneği İki Dalda En İyi Makale

Ödülü Verecek.....S.22

**Bu dergide yer alan yazıların telif hakları yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.**

Rekabet Derneği Hakkında Kısa Bilgi

Rekabet Derneği 20 Mayıs 2004 tarihinde kuruluşunu tamamlamış bir sivil toplum örgütüdür. Derneğin amacı Türkiye'de rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaktır. Derneğin Genel Merkezi Ankara'da olup İstanbul Şubesi 10 Mart 2005'ten itibaren faaliyete geçmiştir. Dernek Rekabet Kurumu'nun eski başkan ve üyeleri, rekabet ve regülasyon üzerine çalışan üniversite öğretim üyeleri, bazı gazeteci, sanayici, bankacı ve hukukçular tarafından kurulmuştur. Tüm düzenleyici kurumların eski başkanları Derneğin tabii üyesidir.

Derneğin Yönetim Kurulu: Av. İbrahim Gül (Başkan), Av. Müfit Sonbay (II. Başkan), Prof. Dr. Erdal Türkkan, , Av. Mertaşk Kılıçer, Doç. Dr. Nurkut İnan, Yard. Doç. Dr. Gamze Aşçıoğlu Öz, Yard. Doç. Dr. Hamdi Pinar, Onur Arı ve Av. Ömür Kasımay' dan oluşmaktadır.

Derneğin İstanbul Şubesi Av. Dr. Kemal Erol Başkanlığında faaliyetini sürdürmektedir. Dernek aylık Rekabet Forumu'nu elektronik olarak yayınlamakta ve düzenli aylık bilimsel toplantılar düzenlemektedir.

İLK YAZI**RTÜK'ÜN REKABET ORTAMI VE REKABET KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİNDEKİ ROLÜ****Prof. Dr. Erdal Türkkan** (erdalturkkan@hotmail.com)

Rekabet Kurumunun 2015 Rekabet Mektubu'nda medyanın rekabet ortamının ve kültürünün gelişmesindeki rolü ele alınmaktadır(1) Bu mektuba Rekabet Forumu'nun bu sayısında yer verilmektedir. Burada üzerinde duracağımız soru, 1994 yılında kurulan ve medyaya yön verme ve medyayı denetmekle görevli olan Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) bu mektupta ortaya konulan ilkelere uygun bir işlev görüp görmediğidir. Diğer bir ifade ile burada üzerinde durulacak sorular Türkiye'de RTÜK'ün rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine olumlu bir katkı yapıp yapmadığı ve özellikle de rekabet ortamını bozucu ve rekabet kültürünü tahrip edici eylemlerden ne ölçüde kaçındığıdır.

Bu sorulara cevap verebilmek için cevaplandırılması gereken ilk soru RTÜK'ün bağımsız ve tarafsız olup olmadığıdır. Bağımsız ve tarafsız olmayan bir kuruluşun rekabet ortamının iyileşmesine katkı yapamayacağı açıktır. Bu durum FB-GS maçında hakemin iki takımdan birisinin taraftarı olmasına benzetilebilir. Tarafsızlık ilkesinin gerekliliğinden hareketle 6112 Sayılı ve 15/2/2011 Tarihli .Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 34. Maddesinde Kurul'un " İdarî ve malî özerkliğe sahip, tarafsız bir kamu tüzel kişiliği niteliğinde" olduğu vurgulanmakta ve "Üst Kurul, bu Kanun ve mevzuatta kendisine verilen görev ve yetkileri kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır" denilmektedir.

Ancak Kanunda üst kurulun bağımsız ve tarafsız olması için gerekli koşullar sağlanmadığı gibi Türkiye koşullarında adeta bağımlılık ve taraflılığı imkansızlaştıran bir seçim sistemi öngörülmektedir. Bu sisteme göre kurul üyelerinin seçimi için, siyasî parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı aday gösterilir ve Üst Kurul üyeleri bu adaylar arasından her siyasî parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir" Bu süreçte kanunun öngördüğü " Ancak, siyasî parti gruplarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz" . hükmünün hiçbir operasyonel yararı olmadığı açıktır. Bu çerçevede Türkiye'nin kutuplaşmış siyasi ikliminde Kurul üyelerinin iktidar partisinin görüşlerini esas alacağı hatta bu konuda bazen "kraldan fazla kralcı davranmaktan çekinmeyeceği" aşıkardır.

RTÜK'ün rekabet ortamının gelişmesini ne ölçüde ve nasıl etkilediği sorusuna cevap verebilmek için kanunda benimsenen amaçların ve kuralların bu açıdan uyum içinde olup olmadığı sorusuna da cevap vermek gerekecektir. Bu açıdan bakıldığında Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun misyonu ve amaçları ile yayın kuralları ve yasakları arasında büyük bir tutarsızlık vardır. 6112 Sayılı Kanunda Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun görev ve yetkileri Madde 37 de şu şekilde tanımlanmaktadır.

“Yayın hizmetleri alanında ifade ve haber alma özgürlüğünün, düşünce çeşitliliğinin, Rekabet Kurumunun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla rekabet ortamının ve çoğulculuğun güvence altına alınması, yoğunlaşmanın önlenmesi ve kamu menfaatinin korunması amacıyla gerekli tedbirleri almak”. RTÜK gerçekten bu maddede sıralanan amaçlar doğrultusunda hareket ederse özellikle rekabet kültürünün gelişmesine en az Rekabet Kurulu kadar katkı yapabilecektir.

Ancak Kanununun 8. Maddesinde medyayı sınırlayan o kadar çok ve içeriği belirsiz ilke konmuştur ki bunların uygulanması ile haber alma özgürlüğü, düşünce çeşitliliği çoğulculuk sağlıklı rekabet ortamı gibi önemli hedeflerin gerçekleşmesi imkansızlaştırılmış olmaktadır.

Diğer taraftan kurallar ve ilkelerin çokluğu yanında subjektifliğe ve yoruma çok açık olması dolayısıyla bunların uygulanmasındaki keyfilik ve belirsizlikler kuralların amaçlarla bağdaşmasını imkansız hale getirmektedir. Örneğin yayınlar “*Toplumun millî ve manevî değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olamaz*”. maddesinin Kurul’un amaçlarıyla bağdaşmayacak sonuçlar doğurması fevkalade muhtemeldir. Yayınlar “*Alkol, tütün ürünleri ve uyuşturucu gibi bağımlılık yapıcı madde kullanımı ile kumar oynamayı özendirici nitelikte olamaz*” ilkesi bugün uygulamada görüldüğü gibi pek çok filmin izlenemeyecek hale gelmesine yol açabilir. Yayınlar “*Müstehcen olamaz*” ilkesi farklı yorumlara yol açabilir ve sanata zarar veren oto sansüre neden olabilir.

Üzerinde durulması gereken önemli bir sorun da gerçekten Kurul’un amaçlarına ve rekabet kültürünün gelişmesine hizmet edebilecek kuralların da fiiliyatta ya uygulanmaması ya da tek taraflı olarak uygulanmasıdır. Uygulanmayan veya tek yönlü uygulanan kurallar: Örneğin yayınlar “*Tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerini esas almak ve toplumda özgürce kanaat oluşumuna engel olmamak zorundadır*” kuralı ya uygulanmamakta ya da tek yönlü olarak (sadece muhalifleri engellemek amacıyla) uygulanmaktadır. Aynı şekilde “*soruşturulması basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberler, soruşturulmaksızın veya doğruluğundan emin olunmaksızın yayınlanamaz*”; “*Suçlu olduğu yargı kararı ile kesinleşmedikçe hiç kimse suçlu ilân edilemez veya suçluymuş gibi gösterilemez; yargıya intikal eden konularda yargılama süresince, haber niteliği dışında yargılama sürecini ve tarafsızlığını etkiler nitelikte olamaz*”. ;Yayınlar haksız çıkarlara hizmet eden ve haksız rekabete yol açan unsurlar içeremez”. gibi kurallar ve ilkeler ya tek yönlü uygulanmakta ya da göz ardı edilmektedir. Türkiye’de tarafsız olması kanun gereği olan TRT’ nin bile yayınların “*Siyasî partiler ve demokratik gruplar ile ilgili tek yönlü veya taraf tutar nitelikte olamayacağı*” ilkesine taban tabana zıt bir politika izlediği defalarca somut bir biçimde ortaya konulmuştur.

Sonuç itibarıyla RTÜK’ün faaliyetlerinin yasada öngörülen amaçların ve kurula verilen görevlerin tam aksine medyada ifade ve haber alma özgürlüğünün kısıtlanması, düşünce çeşitliliğinin önlenmesi, rekabet ortamının bozulması ve çoğulculuk ilkesinin göz ardı edilmesi yönünde çaba sarf eden bir kuruluş olduğu izlenimi ortaya çıkmaktadır.

Maalesef RTÜK, Rekabet Kurumu'nun Rekabet Mektubu'nda ifade edilen beklentilerinin karşılanabilmesi konusunda bir yardımcı değil bir engel gibi görünmektedir. Şüphesiz çözüm RTÜK ün kaldırılması değildir.

Ancak RTÜK 'ün Kanunla Kurul' a una verilen görevlerin yerine getirilmesi yönünde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bunun için:

-İlk olarak Kurul'un mutlaka tarafsız olmasının sağlanması gerekmektedir. Tarafsızlık Kurul üyelerinin Meclisin nitelikli çoğunluğunun oyunu alabilecek kişilerden oluşması yoluyla oluşturulabilecektir.

-İkinci olarak yayın ilkeleri ve kurallarının medyada ifade ve haber alma özgürlüğünün kısıtlanmasına değil geliştirilmesine, düşünce çeşitliliğinin önlenmesine değil teşvikine, rekabet ortamının bozulmasına değil, güçlenmesine, çoğulculuk ilkesinin göz ardı edilmesine değil hayata geçirilmesine yardım edecek şekilde konulmalıdır.

Kısaca RTÜK yasakların değil, özgürlüklerin bekçiliğini yapmalıdır. RTÜK hükümetin veya siyasi iktidarın yandaşlarının değil, tüm vatandaşların değerlerini serbestçe savunmasına ve ifade etmesine imkan vermelidir. RTÜK reklamların medyada adil bir biçimde dağıtılmasının gözeticisi olmalıdır. RTÜK, siyasi rekabetin adil bir biçimde gerçekleşmesi konusunda herkesin güvенеbileceği bir hakem konumunda olmalıdır. RTÜK ekonomide haksız rekabete yol açan her türlü yolsuzluk haksızlık ve usulsüzlüklerin kamu oyuna duyurulmasının garantisini olmalıdır.

Ancak yukarıda belirtilen koşullar yerine getirildiğinde RTÜK ün rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine olumlu katkı yapar ve özellikle de rekabet ortamını bozucu ve rekabet kültürünü tahrip edici eylemlerden titizlikle kaçınan bir kurum olduğu söylenebilecektir. Aslında bunun yapılması siyasi iktidarın kayıp ve utanç hanesine değil, kazanç ve gurur hanesine yazılacak bir sonuç yaratacaktır.

(1)Bu mektupta:

-Rekabetin sadece ekonomik alanda değil toplum yaşamının tüm alanlarında önemli olduğu, Rekabet ortamının ve kültürünün gelişmesinin sadece Rekabet Kurumunun çabalarıyla gerçekleşmeyeceği ve paydaşların katkısının önemi ,
-Rekabet ortamının ve kültürünün gelişmesinde medyanın birinci derecede önemli bir rolü ve etkisi olduğu vurgulanmaktadır.

MAKALE**REKABET KURUMUNDA SAVUNMA: NELERE DİKKAT EDİLMELİ¹****İsmail Hakkı KARAKELLE**

Demokrasi için “iktidar her yerde vardır, demokrasinin olduğunu gösteren muhalefetin varlığıdır” denilir. Kanımca, benzer bir ifadeyi adalet sistemi için de söyleyebiliriz. Adil bir yargılamanın olduğunu gösteren en önemli unsurlardan biri savunmanın, savunma hakkının varlığıdır; iddia, suçlama en ilkel yargılama sistemlerinde bile genellikle öyle ya da böyle yerini almıştır. Ortaçağda, cadılıkla suçlanan kadınların işledikleri “affedilemez düşünce suçları!”, yakılmadan önce onların yüzlerine “lütfedilip!” okunuyordu.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’da, usule, özellikle savunmaya özel önem verilmiş, çok sayıda maddede ayrıntılarıyla düzenlenerek, savunma hakkı güvence altına alınmıştır. Üç yazılı savunmanın yanı sıra, teşebbüslere bir kez de Rekabet Kurulu önünde kendilerini sözlü olarak savunma imkânı getirilmiştir. Yıllarca konuşuluyor olmasına rağmen, hâlâ bir idari usul kanunumuzun olmadığı, tek tek idarelerin kanunlarında da usule ilişkin yok denecek kadar yetersiz düzenlemenin olduğu dikkate alınırca, 4054 sayılı Kanunun konuya ilişkin hükümlerinin kıymeti çok daha iyi anlaşılır. 4054 sayılı Kanunda savunmaya ilişkin yer alan hükümlerin içinde bir tanesi var ki, üzerine ne kadar titizlensek azdır; 44. Maddenin son fıkrası: “Kurul, tarafları bilgilendirmediği ve savunma hakkı vermediği konuları kararlarına dayanak yapamaz.” Özetle, Rekabet Kurulu, teşebbüse bilgi verip, savunmasını istemediği bir hususa kararında yer veremeyecek. Yıllarca Bakanlık Müfettişliği yapmış ve bu yıllardan, ifade metninin bir nüshasını talep eden yurttaşın bu talebinin bile gizlilik gerekçesiyle reddedildiğini hatırlayan bu satırların yazarı için, bu hüküm, biraz abartarak söylersek, idari usulümüzde bir devrimdir. Biliyorum, gerçekten devrim sayılması, bu prensibin, yalnızca rekabet kurallarının uygulanmasında değil, gerçek ya da tüzel kişilere yaptırım uygulayan bütün idareleri kapsayacak şekilde yasalaşması ya da Anayasa hükmü haline gelmesiyle mümkün olacaktır. Sözü

¹ Bu metin, 30.01.2015 tarihinde, Ankara Barosu FMR, Rekabet Uzmanları Derneği, Rekabet Derneği ve A S B Ü Regülasyon ve Rekabet Merkezi tarafından düzenlenen “Rekabet Kurumunda Savunma: Nelere Dikkat Edilmeli” başlıklı Toplantıda tarafımdan yapılan konuşmanın yazıya dökülmüş halidir.

özü, Rekabet Kanununu eleştirirken, değiştirilmesini talep ederken 44. Maddenin son fıkrasına dokunmamalıyız. Cemal Süreya'nın "Tabanca" şiirinde;

".....

İstanbul, İstanbul uzakta
İstanbul'a ateş etmeyiniz

Tutalım yanılıp ateş ettiniz

Şeker Ahmet Paşa'nın resimlerini

Eski hececilerin şiirlerini bir de

Ben çok seviyorum siz de seviniz"

dediği gibi; ben bu 44/son fıkra hükmünü çok seviyorum, siz de seviniz.²

Teşebbüs temsilcilerinin Rekabet Kurumu ile ilişkilerinin savunma süreçlerinden ibaret olmaması nedeniyle, dikkat edilmesi gereken hususları şikâyet, bildirim vb. alanları kapsayacak şekilde belirtmeye çalışacağım.

1)Ne yazık ki, Rekabet Kanununun neleri yasakladığı; hangi eylem ya da işlemleri yaptırıma bağladığı hâlâ yeterince bilinmiyor. 1998 yılında, bir Orta Anadolu ilindeki ekme piyasaıyla ilgili yaşadıklarımızı hatırlıyorum. Başkan yardımcımızın daveti üzerine gittiğimde, odasında, biri avukat olmak üzere üç kişinin ellerindeki şikâyet dilekçesini vermeye; gelmişken dedertlerini sözlü olarak anlatmaya çalıştıklarını gördüm. Şikâyetleri özetle, "Biz 22 fırın, ekmeği şu fiyattan satma hususunda anlaşlık. Ancak 3 fırın daha sonra bu anlaşmayı bozdu ve anlaşlığımız fiyatın altında satmaya başladı, bu fırınlara gereken cezanın verilmesini istiyoruz" şeklindeydi. Tahmin edeceğiniz gibi, bu kişileri, asıl kendilerinin Rekabet Kanununu ihlal ettikleri, şikâyetçi oldukları o üç fırının Rekabet Kanununa uygun davrandıkları anlatılıp, dilekçelerinde yazılanları bu defaya mahsus olmak üzere görmemezlikten geleceğimizi söyleyerek uğurladık. Yine, 2000 yılında, bir Ege Bölgesi ilindeki şehirlerarası karayolu yolcu taşıma piyasasında 4. Maddenin ihlal edildiği iddiasıyla yürütülen soruşturmanın sözlü savunmasında, teşebbüs yetkililerinin, kendilerini "Biz rekabeti ihlal etmedik, aramızda kaçça anlaştıysak, biletleri o fiyattan satıyoruz. Zinhar anlaşmanın dışına çıkmıyoruz" şeklinde savduklarını ve bu savunmayı yaparken,

² Mülkiyeliler Birliğinde (Konur Sok. No:1 Kızılay, Ankara) her ayın son cumartesi günü saat:16.00'da "Edebiyat Buluşmaları" adı altında toplantılar düzenlenmektedir. Konuşmanın yapıldığı günü takip eden, Ocak ayı Buluşmasında Cemal Süreya Şiiri konuşulacaktı. Hazır Cemal Süreya'nın adı geçmişken, fırsattan istifade, katılımcılara bu toplantının duyurusunu yapmıştım. Şimdi Şubat ayındayız, izninizle bu defa da 28 Şubat'taki Buluşmamızın başlığının "Ece Ayhan" olduğunu duyurmuş olayım!

en azından bir kısmının, avukatlarının da yanlarında oturduğunu hatırlıyorum. Denilebilir ki, bunlar ilk yıllar, böyle garipliklerin yaşanması normal. Ancak, ne yazık ki, ilk yıllara göre azalmakla birlikte, benzeri savunmalarla hâlâ karşılaşabiliyoruz. 2013 yılında, Sarraflar Derneği soruşturmasının sözlü savunmasında, savunma tarafının dinlettiği tamirci ” Biz tamirciler aramızda anlaşığımız fiyattan tamir yaparız, anlaşmanın dışına çıkmayız” diyebiliyor. Bu durumun, başka birçok hususun yanı sıra, dünyanın bu bölgesinde rekabetin pek de sevilir bir şey olmadığı, bu nedenle de Kanunun yasakladığı, yapılmamasını istediği şeyin olsa olsa rekabet olabileceği düşüncesinden, yoksa bilinçaltından mı deseydim, kaynaklandığını düşünüyorum. Demem o ki, teşebbüs temsilcileri olarak sizler, Kanunu uygulayan taraf olarak bizler, Kanunun kabulünün üzerinden 21, Rekabet Kurumunun kuruluşunun üzerinden 18 yıl geçti demeyip, bulduğumuz her fırsatta teşebbüslere “Rekabet Kanununun, prensip olarak rekabet etmeyi emrettiğini; rekabet etmemeyi, rekabet etmemek amacıyla anlaşma yapmayı yasakladığını” söylemeye, hem de bu kadar yalın ve anlaşılır şekilde söylemeye devam etmeliyiz.

2)Şikâyet dilekçelerinden beklenen, maddi vakianın ne olduğu, teşebbüs ya da teşebbüslerin hangi eylem ve/veya işlemlerle 4054 sayılı Kanunu ihlal ettiğinin anlatılmasıdır. Diğer bir deyişle, tercih edilen, 4. veya 6. maddenin hangi fıkrasının, hangi bendine girdiği konusunda uzun uzun ve teorik açıklamalarda bulunmak yerine, olayın, mümkünse delilleriyle, somut olarak ortaya konulmasıdır. Savunma tarafının “sazi” ve sözü uzatması, her zaman olmasa da, anlayışla karşılanabilir³.

3)Yazılı savunmalardan en önemlisi soruşturma raporuna karşı yapılan ikinci yazılı savunmadır. Raporda ortaya konulan hususlar tek tek cevaplanmalı, bu yapılırken tekrarlardan kaçınılmalı, gerekiyorsa daha önce söylenen bölüme, sayfa ve paragraf numarası verilerek atıfta bulunma yolu tercih edilmeli, böylece metnin gereksiz yere uzamasının önüne geçilmelidir. Söylemeye gerek yok ki, savunmalar yeterli uzunlukta ya da aynı anlama gelmek üzere yeterli kısalıkta olmalıdır.

³ Bizim Temel cinayet suçlamasıyla İstanbul’da yargılanmaktadır. Hakimin “Anlat bakalım olay nasıl oldu?” sorusuna cevaben Temel konuşmaya başlar: ”Trabzon’dan gemiyle yola çıktık” der, yolu dakika dakika anlattıktan sonra, “ akşama Giresun’a vardık, bir fırtına, bir fırtına, gemiyi attı Trabzon’a” der, bu arada Mahkeme salonunda da akşam olmuştur, duruşma ileri bir tarihe ertelenir. İkinci duruşmada, “Trabzon’dan çıktık yola, zor bela Ordu’ya geldik, bir fırtına, bir fırtına gemiyi attı Trabzon’a”, yine akşam olur, duruşma ertelenir. Bu minval üzere, günler aylar geçer, Temel’in gemisi nihayet Zonguldak’a ulaşır. Hâkim sevinir. Temel, “Tam akşama Zonguldak’a vardık, bir fırtına, bir fırtına gemiyi attı Trabzon’a” deyince, Hâkimin sabrı taşar, ”oğlum artık gel şu İstanbul’a.” der, Temel de “Öyle yağma yok, geleyim de asasin beni, değil mi” diye cevap verir!

4) Kurum raporlarında olduğu gibi savunmalarda da öteden beri AB Komisyonu ve ABD anti-tröst uygulamalarından örnekler, ortaya konulan görüşleri desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Son derece yararlı olan bu uygulamaya devam etmeliyiz. Ancak, sayıları giderek artan, Danıştay önünden geçmiş Rekabet Kurulu kararlarından da yine artan oranda yararlanma yolunu tercih etmeliyiz. Bu amaçla, her yılın sonunda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bankacılık ve Ticaret Hukuku Enstitüsü ile Rekabet Kurumu'nun birlikte düzenlediği Rekabet Kurulu kararları sempozyumlarının takip edilmesini hararetle tavsiye ederim.

5)Sözlü savunma, uygulamada Kanunda öngörülenden, Kanunu hazırlayanların murat ettiğiinden çok daha önemli hale gelmiştir. Bunun nedenleri üzerinde durmayacağım, ancak realite bu. "Verba Volant Scripta Manent"⁴in, Kapıkule'den bizim tarafa geçmekte bir hayli zorlandığı anlaşılıyor. İtiraf etmeliyim ki, savunma tarafında olsam, sözlü savunma imkânını mümkün olduğunca kullanmayı tercih ederdim. Ancak, yukarıda da söylediğim gibi savunmalarda gereksiz uzatmalardan kaçınmak gerekir; bu durum, sözlü savunmalar için çok daha geçerlidir. Bir kişinin verimli olarak takip edebileceği konuşma süresinin maksimum 25-30 dakika olduğunu deneyimlerimden biliyorum. Saatlerce yapılan sözlü açıklamaların amacına ne ölçüde hizmet ettiği tartışma götürür.

6) Yine bütün savunmalarda ama özellikle sözlü savunmalarda, iktisadi açıklamalar iktisatçılara bırakılmalı; söylemeye gerek yok ki, eczacılıkla ya da hukuk dışı başka bir alandaki açıklamalar da yine ilgililerine bırakılmalı. Bu ve benzeri alanlara hukukçuların girmesi doğru değil, hatta tehlikeli. Bir sözlü savunmada,yetkin bir hukuk profesörünün "Bu piyasada kapasite, dolayısıyla üretim fazlalığı vardır, o nedenle kartel olmaz" dediğini hatırlıyorum. Oysa arz fazlası da pek âlâ birkartelin gerekçesi haline dönüşebilir. Size bunları Baroda, hukukçuların önünde olduğum için böyle söylüyorum. Salonda sizin yerinizde iktisatçılar oturuyor olsaydı, onlara da hukuki açıklamaları hukukçulara bırakın diyecektim. Meramım anlaşılmıştır sanıyorum: "İşi ehline bırakalım."

7) Rekabet Hukuku uygulamasında bilgi istemenin ve yerinde incelemenin, işin doğası gereği özel bir yeri ve önemi vardır. Buna paralel olarak, Kanunda, yerinde incelemenin engellenmesi ve eksik, yanlış ve yanıltıcı bilgi verilmesi ağır yaptırımlara bağlanmıştır. İlk yıllara göre bu konuda yaşanan sorunlar azalmakla birlikte, hâlâ

⁴ "Söz Uçar, Yazı Kalır"

teşebbüs yetkilileri ve/veya çalışanları çoğu kez konuya ilişkin hükümleri bilmemek nedeniyle ve art niyetsiz olarak bu yaptırımlarla karşı karşıya kalabiliyorlar. Türkiye’de ilgililer, öteden beri, diğer kamu kurumlarından gelen görevlilerin firmanın kanuni defter ve belgeleri üzerinde inceleme yapmasına, sorular sormasına alışkındır. Oysa rekabet ihlali iddiasıyla yapılan incelemelerde kanıtlar çoğunlukla resmi evrakın dışında bulunmaktadır. Rekabet uzmanları da bunları incelemek istemekte ve bu amaçla, rekabet hukuku jargonu ile söylersek firmalara “şafak baskını” yapmaktadırlar. Yukarıda sözünü ettiğim alışkanlıkla teşebbüsler rekabet uzmanlarının bu yöndeki taleplerine karşı çıkmakta ve bunun sonucu olarak, yine yukarıda söylediğim gibi ağır idari para cezalarıyla karşılaşabilmektedirler. Bu nedenle, birincisi, Kanunun 14. Ve 15. maddeleriyle Rekabet Kurumuna “Bilgi isteme” ve “Yerinde İnceleme” alanlarında verilen yetkileri ve aykırı davranışların hangi yaptırımlarla karşılaşacağını tereddüde yer bırakmayacak şekilde anlatmaya devam etmeliyiz. İkincisi ve geldiğimiz nokta itibarıyla belki de daha önemlisi, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun Yolbulan(27.9.2012 tarih, 2011/926 No’lu) ve Danıştay 13. Dairenin Omya (13.12.2012 tarih, 2009/869 E.No’lu) kararları ışığında; yerinde incelemenin engellenmesinde, engellenme süresinin kısa ya da uzun oluşunun; eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi verilmesinde, söz konusu bilginin incelemenin sonunda verilecek kararı etkileme kabiliyetinin olup olmamasının, bu fiillere ilişkin yaptırım kararlarını değiştirmede; diğer bir deyişle, bu ihlallerde kasıt aranmadığı, ihmalin yeterli olduğu hususlarının ilgililere ısrarla anlatılması gerekmektedir.

8) Son olarak, yapılmaması gerektiğini düşündüğüm iki hususa değineceğim. Birincisi, her biri ciddi emek ürünü olan soruşturma raporlarıyla, bu raporlardaki esas etkilemeyen, 70-80 sayfalık her yazılı metinde görülebilecek küçük maddi hataların ya da ifade bozuklarının üzerinde uzun uzun durarak, alay edilmemesi ve raportörleri tahkir edecek sözlerden özenle kaçınılmasıdır. Unutulmamalı ki, Rekabet Kurumunda, soruşturma süreçlerinde, özellikle de sözlü savunma esnasında, mevzuatımızın bir sonucu olarak, çekişmeli usul benimsenmemiştir; dolayısıyla uzmanların söylenenlere cevap verme imkânı bulunmamaktadır. Bu söylediklerimizden raportörlerimize ve raporlarına gereksiz övgüler beklediğim anlamı çıkarılmamalı; tersine savunma tarafı, raporları ne kadar ayrıntılı inceler, eleştirir, müsamahasız değerlendirirse, Rekabet Hukukunun ve Rekabet Kurumunun o kadar kazançlı çıkacağını düşünenlerdenim. Bu paragrafın, gerçeğin ortaya çıkmasına yardımcı olan, yine çok ciddi emek ürünü ve onlarca sayfa tutan savunma

metinlerine, nadiren de olsa, gerekli değeri vermeyip, bir iki cümleyle geçiştiren uzmanlara gereken uyarıları yapmış Kurumun/Kurulun bir eski üst düzey çalışanı olma rahatlığı ile yazıldığıının bilinmesini isterim.

Yapılmasını uygun bulmadığım ikinci ve nihayet! sonuncu husus, Kurulun önüne gelen ya da gelmekte olan bir dosya ile ilgili olarak Kurul üyelerinin ziyaret edilmesi alışkanlığıdır. Öncelikle, biri sözlü olmak üzere, dört savunma hakkı olan bir süreçte, Kurul üyesine ek olarak ne anlatılacaktır, doğrusu merak ederim. Dosyanın raportörlerinden, sundukları bir belgenin kabul edilmemesi gibi; soruşturma sürecinden, gereksiz uzaması gibi yakınmaların varlığı halinde, gidilmesi gereken yer Başkanlıktır. Çünkü bizde başkan hem idarenin hem de Kurulun başkanıdır. Bu bahsi, fazla uzatmadan, kendi adıma Kurul üyeliği dönemimde, bu tür ziyaretlerden dosyaya dikkate değer bir katkı sağlandığına tanık olmadığımı söyleyerek bitirmeliyim.

Bu toplantıda bana düşen, daire başkanı, başkan yardımcısı ve Kurul üyesi olarak çalıştığım yıllardan edindiğim tecrübeye dayanarak, teşebbüs temsilcilerine Rekabet Kurumu ile ilişkilerinde dikkate almalarında fayda gördüğüm hususları söylemekti. Baro Salonunda; dinleyicilerinin avukatlar; konuşmacılarından birinin duayen hukukçu, Türk Rekabet Hukukunun babası olarak da bilinen Nurkut İnan Hoca, diğerinin Kurumun Hukuk Baş müşaviri olduğu ve üstüne üstlük usul gibi hukukçu olmayanların konuşmakta bir hayli zorlanacağı bir konuda yapılan toplantıda, bendenize ağırlıklı olarak anılar anlatmak düşerdi! Nitekim ben de öyle yaptım. Umarım yararlı olmuştur. Sözlerimi, 18 yılın sonunda, Rekabet Kurumu önünde yapılan savunmaların çok geliştiğini, nitelik olarak çok yol alındığını, bu durumun da Türkiye’de Rekabet Hukukunun ve Rekabet Kurumunun ilerlemesine katkıda bulunan unsurların başında geldiğini görmekten duyduğum sevinci ifade ederek bitirmek istiyorum. Saygılarımla...

20 Şubat 2015, Ankara

REKABET MEKTUBU

Sayın Yönetici,
Değerli Medya Mensubu,

2009 yılından bu yana her sene yayımladığımız Rekabet Mektupları'nın yedincisini, "2015 Rekabet Mektubunu" sizlerle paylaşmanın mutluluğu içindeyim. Her yıl değişen temaları ile mektuplarımızda, kamuoyunun aynı zamanda kurumsal paydaşlarımız arasında değerlendirdiğimiz farklı kesimlerini muhatap almaya çalıştık. İlk iki mektubumuzu kamuoyunu rekabet hukuku ve uygulamaları hakkında bilgilendirmeye yönelik olarak kaleme aldık ve yayımladık. İşletmelerimizi dikkate alarak hazırladığımız üçüncü mektubumuzda özellikle küçük ve orta boy işletmelerimizin rekabet hukukuna nasıl uyum sağlayacakları üzerinde yoğunlaştık. Dördüncü mektubumuzun ana temasını "piyasalardaki rekabeti olumsuz yönde etkileyen kamu politikaları ve uygulamaları" olarak belirledik ve merkezi ve yerel idarelerde görev alan kamu yöneticilerimize bu vesileyle ulaşarak kamu kaynaklı rekabet sorunlarına dikkat çekmeye çalıştık. Beşinci mektubumuzda tüketicileri hedefledik ve "rekabet politikası ve tüketicinin korunması ilişkisi"ni ele alarak, rekabet hukuku ve uygulamalarının tüketici refahının geliştirilmesindeki katkısını değerlendirdik. Geçen yılki mektubumuzla da meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarına ulaşarak, adil ve rekabetçi bir ekonomik düzenin tesisindeki önemli rollerine dikkat çektik.

Mektuplarımızın temaları ve muhatapları her yıl farklılaşsa da amacımız hep aynı kaldı: Kurumsal etkinliğimizi artırmak ve ülkemizde rekabet kültürünün geliştirilmesine katkıda bulunmak; paydaşlarımızın "rekabet olgusu"na ve "rekabet hukuku"na dair duyarlılıklarını yükseltmek! "Rekabet savunuculuğu" olarak adlandırdığımız bu çabamızın arkasında, "rekabet ortamının sağlanması, korunması ve geliştirilmesi" olarak belirlediğimiz kurumsal misyonumuz bulunmaktadır. Bu misyon, tek başına bir kamu kurumuna mal edilemeyecek kadar kapsamlı ve önemli bir sorumluluktur.

Rekabetçi düzen herkesin yararınadır. Ülke kaynaklarının etkin kullanıldığı rekabetçi bir düzenin varlığı, toplumsal gelişmenin sağlanması ve refahın yaygınlaşması bakımından çağdaş bir zorunluluktur. Bu zorunluluğun "olmazsa olmazları" arasında, teşebbüs özgürlüğü kadar tüketicinin korunması da vardır. Rekabetçi bir düzende, bir yandan, rekabet gücü ve verimliliğin artması önemli iken, diğer yandan da gücün ve/veya hâkim durumun kötüye kullanılmaması beklenir.

Rekabetçi yaklaşım açısından "sürdürülebilirlik", öncelikle, âdil rekabet olgusunun

toplumsal olarak kabul gören, teşvik edilen bir “değer” olarak benimsenmesi ile mümkündür. Adaletin veya ancak hak edilmiş kazançların elde edilmesinin gözetildiği, objektif oyun kurallarının geçerli olduğu bir yarışta, daha iyi ve daha önde olanın, yenilikçi olanın ödüllendirilmesi esas olmalıdır.

Modern toplum, medya toplumdur. Demokratik toplumların vazgeçilmez bir parçası olan medya, siyasi otoriteden kamu kurumlarına ve özel teşebbüslere kadar, hayatın her alanında, bilgilendirme, yönlendirme ve eleştiri gücüne sahip olması nedeniyle, sıklıkla “dördüncü güç” olarak nitelendirilmektedir. Bu nitelik, medya kuruluşlarımıza diğer hiçbir sektörün sahip olmadığı özel bir sorumluluk da yüklemektedir. Kabul edilmelidir ki, medya, bütün yönleri ile toplumun ve bireyin “ **hayat** kalitesi”nin yükselmesinde stratejik bir imkân veya unsurdur.

Yazılı veya görsel nitelikli ya da sanal ortamdaki medya teşebbüslerinin rekabet hukuku, iş ahlâkı, sosyal sorumluluk ve etkinlik bağlamında rekabetçi piyasa olgusuna yaklaşımları, toplumsal açıdan önemli sonuçlar doğurabilecektir. Ekonomik olduğu kadar sosyal ve siyasal alanda da başarılı olmanın belirleyici kıstasının “İiyakât” olması, ancak bu yöndeki âdil ve rekabetçi bir iletişim ortamının; anlayış ve zihniyetin varlığı ile mümkündür. Şüphesiz, bu toplumsal kabulün yeterliliği; varlığı ya da yokluğu, toplumsal iletişimin etkinliği ile doğrudan ilişkilidir. Bu yönüyle “medya”, yalnızca önemli bir kurumsal paydaşımız değil, aynı zamanda diğer paydaşlarımıza ulaşma konusundaki yadsınamaz ve ikame edilemez rolü ile stratejik ortağımız konumundadır.

Bu inançla, “2015 Rekabet Mektubu”nun ana temasını, “medyanın rekabet kültürünün geliştirilmesindeki rolü” olarak belirlemeyi uygun gördük. Mektubumuzun, yalnızca kurumsal görüşlerimizin aktarıldığı bir metin olarak değil, siz değerli medya mensupları ile işbirliğimizin derinleştirilmesine, değerli eleştiri ve tavsiyelerinizin alınmasına dönük bir davet olarak değerlendirilmesini temenni etmekteyim.

Serbest Rekabet Ortamı ve Rekabetçi Yaklaşım

Âdil rekabet ortamı ya da rekabetçi bir düzen herkesin yararınadır. Bu manada rekabet, evrensel bir olgu, hukuka uygun rekabet ise toplumsal bir değerdir. Rekabetin faydaları açık olmakla beraber, tamamen liberal bir yaklaşımla serbest piyasa sisteminden beklenen faydaların elde edilebilmesi her zaman mümkün olmayabilmektedir. Meşhur “görünmez el”in etkinliğinin artırılabilmesi için oyunun kurallarının belirlenmesi, düzenlemeler ve kamu müdahaleleri yapılması gerekebilmektedir. Bu çerçevede, rekabet hukuku ve politikasının yasal alt yapısını

oluşturan rekabet kanunları, “piyasa ekonomisinin anayasası” olarak kabul edilmektedir. Genel anlamda âdil rekabet ortamının varlığı ile ekonomik performans ve rekabet gücü arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Sürekli ve istikrarlı, bir başka deyişle sürdürülebilir bir ekonomik gelişmenin temel dinamikleri arasında uzun dönemli rekabetçi bir piyasa yapısı ve bu yapıyı sağlayıcı ve koruyucu bir stratejinin parçası olarak da rekabet hukuku ve politikası bulunmaktadır.

Rekabetçi bir piyasa tercihinin ve bu tercih çerçevesinde ortaya çıkan rekabetçi düzenin yararlarının günlük hayatımızda çok somut örnekleri söz konusudur. Birbiriyle yarışan ve daha başarılı olan teşebbüslerin kazandığı bir ortamda, girişimci ve tüketici özgürlüğü kadar, ürün çeşitliliği, fiyat rekabeti ve yüksek kalite, yenilikçilik ve verimlilik de var demektir. Rekabeti kısıtlayan veya engelleyen birtakım olumsuzlukların bulunmadığı piyasalara bir yandan yeni girişler kolaylaşmakta, girişimciler cesaretlendirilmekte, diğer yandan da küçük büyük bütün teşebbüsler sahip oldukları kaynakları en verimli şekilde kullanarak daha başarılı olmaya çalışmaktadır. Şüphesiz, tüketici konumundaki her birey de bu zenginlik ve refah sürecinin kazananları arasında yer almaktadır.

Rekabetçi açıdan değişen, gelişen bir Türkiye tablosunun varlığı hepimizin ortak gözlemidir! Dünyaya açılma, uluslararası piyasalarda iş yapmaya imkân veren bir rekabet gücü ile özelleştirme ve serbestleşme uygulamaları, yeni ekonomik ortamı ve artan rekabet olgusunu temsil etmektedir. Giyimden gıdaya, eğitim ve sağlıktan telekomünikasyon, havacılık hizmetleri, ulaştırma vb. alanlara kadar pek çok mal ve hizmet piyasalarındaki gözlenebilen gelişmeler, genel olarak ekonomide ve özel olarak da çeşitli piyasalarda rekabetin korunması ve geliştirilmesine yönelik düzenlemelerin, dolayısıyla “rekabet kuralları”nın önemini daha da artırmıştır. Bu süreçte, kamu hizmet anlayışı dönüşmekte, özel sektör kuruluşları güçlü olup ayakta kalmanın hesabını yapmaktadır. Hem teşebbüs hem de ülke ekonomisi ölçeğinde önemli olan, koruma şemsiyesinden uzak, rekabetçi bir ortamda faaliyet gösterebilmektir. Rekabetçi bir ortamda başarılı olabilen teşebbüslerin rekabet gücü yükselecek, diğer yandan, bu tür teşebbüslerden oluşan bir ekonomi de, “sürdürülebilir rekabet gücü”ne kavuşacaktır.

Rekabetin kurumsallaştığı bir süreç, her düzeyde sahip olunan kaynakların etkin kullanımına yol açacaktır. Tüketici refahını ve ekonomik özgürlükleri ön plana alan rekabet gücü yüksek bir ülke ekonomisi, rekabet ortamının varlığı, toplumsallaşması ve kurumsallaşması ile mümkün olacaktır. Rekabet kültürünün yerleşmesine ve geliştirilmesine duyulan ihtiyaç da buradan kaynaklanmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Üç Temel Yasak Vardır!

Rekabet Kanunu'nun kapsamına ve esaslarına kısaca değinmekte yarar görmekteyiz:

1- Bilindiği gibi, rekabetçi düzene aykırı ekonomik gücün ve davranışların en somut örneği kartellerdir. Karteller, teşebbüsler arasında yapılan, özellikle fiyat, arz miktarı, satış şartları vb. piyasa unsurlarının birlikte belirlenmesine, ihalelerde danışıklı hareket edilmesine ya da müşteri veya bölge bazında pazarın paylaşılmasına dönük anlaşmalardır. Kartelci eğilimler rekabeti önler, kısıtlar! Kısa vadeli, kartelci kârlara dayalı bir işletme politikası, uzun vadede küresel ekonomik düzenin koşulları karşısında kaybetmeye mahkûmdur. Bölgesel ve küresel ölçekte sürdürülebilir bir rekabet gücüne kavuşmak, kartelci eğilimlerden uzak olmayı gerektirir! Ayrıca karteller, tüketicilerden şirketlere haksız bir gelir transferine de sebep olur. Bu nedenlerle, bu türden rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar Rekabet Kanunu'nun 4. maddesinde açıkça yasaklanmıştır.

Ekonomiye yaptıkları ağır tahribat nedeniyle, karteller, rekabet hukukunda rekabeti sınırlayan diğer eylemlerden farklı olarak değerlendirilmekte ve ağır para cezaları ile cezalandırılmaktadır. Ancak kartellerle mücadele, sadece şirketlere verilen para cezaları ile sınırlı kalmamakta, idari yaptırım kartelde belirleyici etkisi saptanan yöneticilere para cezası verilmesi, özel hukukta zararın üzerinde tazminata hükmedilmesi gibi başka yaptırımlarla da desteklenmektedir. Öte yandan, bir kartele taraf olduklarını Kuruma ihbar eden şirketlere ve/veya çalışanlarına, karşılaşılabilecekleri cezai yaptırımlara karşı kısmen veya tamamen bağışıklık sağlanmaktadır.

2-Kanun ile yasaklanan diğer esaslı bir husus, hâkim durumdaki teşebbüslerin, pazar güçlerini kötüye kullanmalarıdır. Kanun'un 6. maddesine göre hâkim durumdaki teşebbüsün, fiyat, arz miktarı, satış koşulları gibi iktisadi parametreleri piyasada rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız olarak tek başına belirleyebilecek bir ekonomik güce sahip olduğu kabul edilir. Bu yönüyle, hâkim durumdaki teşebbüsler, Rekabet Kanunu çerçevesinde, diğer teşebbüslere kıyasen özel bir sorumluluğa sahiptir. Herhangi bir teşebbüsün Kanun kapsamında olağan sayılacak bir eylemini, hâkim durumdaki teşebbüsün yapması, bir kötüye kullanma hali ve dolayısıyla rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmektedir.

Kötüye kullanma haline bir örnek, hâkim durumdaki teşebbüslerin, uzun süreyle

maliyetlerin altında fiyat belirleyerek veya dağıtım kanallarını kapatarak, rakiplerinin pazara girişini önlemeye, onları pazar dışına çıkartmaya ya da faaliyetlerini zorlaştırmaya dönük eylemlerdir. Benzer biçimde, bu tür teşebbüslerin, bir mal veya hizmetin üretimini, satışını ve teknik gelişimini kısıtlamaları; hâkim durumda olmaktan kaynaklanan avantaj ve güçlerini, pazardaki rekabeti bozacak şekilde kullanmaları da bu madde kapsamında yasaklanmıştır.

3- Kurum'un piyasa denetiminin üçüncü ayağını da, Kanun'un 7. maddesi kapsamında ele alınan teşebbüsler arası birleşme ve devir işlemlerinin kontrolü oluşturmaktadır. Yine belirli türden özelleştirme işlemleri de, aynı madde kapsamında değerlendirilmektedir. Bu tür işlemlere taraf olan teşebbüslerin cirolarının Rekabet Kurulu tarafından belirlenen eşiklerin üzerinde bulunması halinde, birleşme ve devir işlemleri Kurul'un iznine tâbi kılınmıştır.

Bütüncü Bir Yaklaşım İçin Medya Desteği Gereklidir!

Âdil ve rekabetçi bir ekonomik düzenin korunması ve geliştirilmesi görevi tek bir kamu kurumunun kapasite ve gücünü ziyadesiyle aşmaktadır. Bu alanda, doğrudan görevli olan Rekabet Kurumu'nun başarısı, başta siyasi irade ve/veya hükümetlerin onay ve desteği olmak üzere, diğer kamu kurumları ve sivil toplum ile işbirliği ve iletişimin etkinliğine dayanacaktır. Zira kamu yönetiminde rekabet duyarlılığı artırılabilirdiği ölçüde rekabetçi politikaların başarılı olması sağlanabilecektir. Sivil toplum kuruluşlarımız rekabetin faydalarına ikna olduğu ölçüde rekabetçi politikaları sahiplenecek, rekabetçi düzenin tesisine ve korunmasına katkıda bulunacaklardır. Ancak bu tür bir işbirliği ve iletişimin tesisinde, medyanın rolünü göz ardı etmek mümkün değildir.

Medya kuruluşlarımız, rekabeti içselleştirdikleri ölçüde kamusal politikaları rekabetçi bir perspektiften eleştirecek ve bir bakıma denetleyecek, aynı zamanda rekabet kültürünün geniş kitlelere yayılmasına da aracılık edebileceklerdir. Medya, başka hiçbir sektörün benzer ölçüde sahip olmadığı bir güce, kitleleri bilgilendirme, yönlendirme ve/veya etkileme gücüne sahiptir. Bu nedenle, esasen bütün teşebbüslerin ortak sorumluluğu olan rekabet kurallarının özümsemesi ve rekabet hukuku kurallarına uygun davranışlar içinde olmaları gerekliliği, özellikle medya açısından kritik faktördür.

Toplumda rekabet kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar, o toplumdaki adalet inancını yerleştirmeye, demokrasiyi tüm kurum ve süreçleri ile güçlendirmeye ya da

hukukun üstünlüğünü hâkim kılmaya dönük çabalardan daha az değerli değildir. Zira hak edenin kazandığı, yeni ürünlerin, fikirlerin, teknolojilerin yarıştığı, girişim özgürlüğünün güvence altına alındığı bir rekabet ortamı, çoğulcu demokrasiyi ve hukuk devleti prensibini benimseyen modern toplumun bileşenlerinden biridir. Toplumsal hayatın kalitesini artırma yolunda, rekabet olgusunun modern toplumun bir değeri olarak benimsenmesi ya da politik düzenin bir parçası olarak kabulü, hiç şüphesiz ki bu yönde etkin bir iletişim ortamını gerekli kılmaktadır.

Medyanın, hükümetleri, muhalefet partilerini, idari organları yani karar sürecindeki siyasetçiler ile bürokratları ve diğer aktörleri etkileme imkânı bulunmaktadır. Medya etkinliğinin olduğu demokrasilerde kamu politikaları yalnızca yasama organında değil, medya ortamında da oluşmakta, televizyonların ana **haber** bültenlerinde, gazetelerin birinci sayfalarında, köşe yazılarında, sosyal medyada sıkça tartışma ve gündem konusu yapılabilmektedir. Bu nedenle kitlesel iletişimin, ekonomik özgürlükleri genişleten, daha liberal ve rekabetçi piyasaların oluşumuna katkı sağlayan ekonomik ve sosyal reformların hayata geçirilmesinde yadsınamaz bir rolü söz konusudur.

Hemen belirtmelidir ki, medya, kamu yönetimi tarafından belirlenecek ve uygulanacak politikalara kaynaklık edebilecektir. Ayrıca, sonuçlarla ilgili olarak, kamuoyunun dikkatini çekerek, uygulamaları cesaretlendirecek ya da uygulamanın başarıya ulaşıp ulaşmamasında belirleyici olabilecektir.

Vatandaşlarımızın doğru ve etkin bilgi akışından faydalanması, böylece kendi kaderlerini etkileyen politika süreçlerinde bizzat yer alması, ülkemizde toplumsal refahın artırılmasını hedefleyen bir rekabet politikasının geliştirilmesi bakımından hayati önemi haizdir. Günümüz dünyasında hiçbir kamu politikası gözden uzak, eleştiriden muaf olmamalıdır. Bir kamu kurumunun başarısı ya da meşruiyeti salt yasayla, yasada kendisine tanınan yetkilerle ortaya çıkmamaktadır. Amaç toplumun her kesiminin refahını artıran politikalar üretmek ise, bu ancak toplumsal tabanda bir uzlaşma ve meşruiyetin sağlanması ile mümkün kılınabilir. Etkin bir rekabet politikası için medyanın toplum adına sahip olduğu bilgilendirme, eleştiri ve denetleme gücünü bu yönde kullanması, bir diğer açıdan ilkeli ve ahlâkî bir duruştur.

Medya, Rekabet Kültürünün Geliştirilmesi Sürecinde Yalnızca Paydaşımız değil, Aynı Zamanda Stratejik Ortağımızdır!

1- Tanıtma ve bilgilendirme amaçlı haber akışı ile rekabetin “toplumsal bir değer” olduğuna ilişkin yorum ve değerlendirmelerin varlığı ve yoğunluğu, rekabetçi ortamın

oluşması kadar, her alandaki toplumsal değişme ve gelişmeye ivme kazandıracaktır. Başarının anahtarı rekabetçi anlayış ve uygulamalara ilişkin mesajın güçlü bir şekilde iletilmesinden ve anlaşılmasından geçmektedir. Âdil rekabetin gerektirdiği, rekabetçi oyun kurallarına göre hak edilmiş ve kazanılmış sonuçlar ya da başarılar, kamuoyu tarafından fark edilmeli, bu konuda, belli bir farkındalık oluşmalı ya da oluşturulmalıdır. Başarıları ödüllendirici, haksız kazançları caydırıcı; eğitici ve yönlendirici bir medya ortamı, rekabet kültürünün oluşması ve gelişmesine katkıda bulunacak, rekabetçi duyarlılığı en üst düzeye ulaştıracaktır.

2- Medyanın, yalnızca ekonomik alanda değil, sosyal hayatın her alanında rekabeti teşvik etmeye, bu konuda farkındalığı artırmaya, vatandaşları bilgilendirmeye yönelik her türlü yayını, rekabet kültürünün toplumsallaşmasına stratejik bir katkı niteliğindedir.

Çocuklarımız ve gençlerimiz için eleştirel ve yaratıcı düşünceyi, inisiyatif alma yeteneklerini teşvik eden bir eğitim sisteminin, liyakate dayalı başarıları ödüllendiren bir sosyal çevrenin oluşturulması süreci, medyanın bu toplumsal talebin takipçisi olmasıyla güç ve ivme kazanabilir. Rekabete dayalı bir iş kültürü ve ahlakının geliştirilmesinde yine medyanın gücü yadsınamaz bir rol oynamaktadır. Rekabetçi düzenin yararlarını her vesileyle topluma anlatmak, vatandaşlarımızın rekabete duyarlıklarının artırmak ve her bireyi bu misyonun koruyucusu kılmak bu nedenle önemlidir.

3- Tüketicilerin günlük hayatını etkileyen, temel mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasıyla sonuçlanan ciddi rekabet ihlallerine kamuoyunun dikkatinin çekilmesi bakımından medya çok önemli bir rol üstlenebilecektir. Özellikle vatandaşların günlük hayatta en çok tükettiği ürünler ya da yararlandığı hizmetlere yönelik haber ve tartışmalar kamuoyunun dikkat ve ilgisinin belirli konulara yöneltmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

4- Ekonomi haberlerinde Rekabet Kurulu'nun kararlarına anlaşılır ve geniş bir şekilde yer verilmesi, rekabet ihlallerinin topluma yüklediği ekonomik ve sosyal maliyetlerin televizyon ve radyo kanalları ile sosyal medyada tartışılır hale gelmesi, rekabet ihlallerine karşı yürütülen çalışmalara büyük bir meşruiyet ve güç katacaktır. Buradan hareketle, ülkemizde bu yöndeki yasal düzenlemeler ve bu düzenlemelere dayalı uygulamalar, kamuoyu nezdinde anlamlı ve anlaşılır hale gelecektir.

5- Medya, işletmelerin ve bu işletmelerin bağlı olduğu meslek örgütlerinin eylem ve kararlarını da etkileyebilecek güçtedir. Kurumsal tecrübemiz Kurum'un yürüttüğü

inceleme ve soruşturmaların önemli bir bölümünde, ilgili işletmelerin rekabet kurallarını ihlal ettiklerinin farkında olmadıklarını göstermektedir. İşletme yetkili ve temsilcilerinin, “Bu eylemimizin bir rekabet ihlali oluşturduğunu bilmiyorduk” ya da “Bilseydik, bu uygulamamıza derhal son verirdik” türünden savunmalarına çokça şahit olmaktayız. Bu tür, geç kalmış itiraf ya da tespitler, maalesef çoğu durumda, işletmeleri ağır idari para cezalarından kurtarmamaktadır. Dolayısıyla, rekabet ihlallerinden kaynaklanan zararlar bir yandan nihai tüketicilere yansırken, diğer taraftan özellikle ihlal içindeki küçük ve orta boy işletmelerin finansal güçlerini zorlamaktadır.

6- Medya, aynı zamanda rekabet ihlallerinin tespitinde önemli bir bilgi kaynağı konumundadır. Gelişmiş ülkelerdeki rekabet otoritelerinde olduğu gibi Rekabet Kurulu'nun da re'sen inceleme yapma ve soruşturma yetkisi bulunmaktadır. Bu yönüyle medyada çıkan haberlerin bu tür incelemelere dayanak teşkil etmesi mümkündür. Medyanın bir bilgi kaynağı olarak rolü, belirli pazarlardaki rekabet sorunlarının ya da Kurum'a bildirilmesi gerektiği halde bildirilmemiş birleşme ve devralma işlemlerinin Kurum tarafından tespiti ile sınırlı değildir. Medya aynı zamanda işletmelerin ve vatandaşların bir bilgi kaynağı olarak, Kurumumuza yapılacak olası şikâyetleri ve başvuruları yönlendirici bir etkiye sahiptir. Örneğin karteli ihbar eden kartel üyelerine para cezalarından tam veya kısmi bağışıklık tanınmasını sağlayan pişmanlık uygulamalarına ilişkin yapılacak yayınlar, kartellerle mücadelenin geniş bir toplumsal zemin kazanmasına yardımcı olacaktır.

İlginizi ve Desteğinizi Bekliyoruz!

Önemli bir kurumsal paydaşımız ve stratejik ortağımız konumundaki medyadan öncelikli beklentimiz, bu Mektubun daha geniş ve kapsamlı bir işbirliğinin daveti olarak kabulüdür. Köşe yazarlarımızın senede bir iki kez olsun yazılarında rekabet olgusuna, rekabetin yararlarına, ülkemizde rekabet hukuku ve politikasına ilişkin çalışmalarına yer vermesi; eleştiri ve tavsiyeleri fark yaratacaktır. Ekonomi muhabirlerimizin rekabet hukuku uygulamalarını yakından takip etmesi ve bunun medya diliyle kamuoyuna iletilmesi, eğitici ve uyarıcı olacaktır. Genel yayın yönetmenlerimizin ve haber müdürlerimizin, yayın akışında bu yöndeki haber, röportaj, kamu spotu, tartışma programlarına dönük ilgi ve inisiyatifleri, bilhassa arzu ettiğimiz ve minnettar olacağımız hususlardandır.

Özellikle belirtmek gerekir ki, rekabet savunuculuğunun kurumsallaştırılmasına dönük çabalar, bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde bütün toplumsal kurumlarımızın ortak bir

sorumluluk alanı olarak görüldüğü ölçüde başarılı olabilecektir. Bu bağlamda, medya desteğiyle yürütülecek etkin bir "rekabet savunuculuğu", ülkemizde Rekabet Kurumu'nun rolü ve faaliyetleri hakkında kamuoyu farkındalığını artıracak gibi, rekabet ihlalleri ile mücadelenin getirdiği ekonomik ve sosyal yararları topluma aktarmak bakımından da önemli katkılar sağlayacaktır. Kurumsal sorumluluğumuz mahfuz olmak kaydı ile, rekabetçi bir ortamın faydalarının herkesin anlayacağı bir dilde topluma iletilmesi, rekabet politikasının amaçlarının anlaşılması ve vatandaşların günlük hayatta karşılaştıkları rekabet sorunlarının çözümü açısından çok değerli bir destek olacaktır.

Sonuç olarak, medyanın rekabetçi anlayışa yönelik ilgi ve desteğinin, rekabet bilincinin yaygınlaşması ile rekabet hukukunun etkin şekilde uygulanmasına çok önemli katkılar sağlayacağı kuşkusuzdur.

Bu düşüncelerle çalışmalarınızda başarılar diler, tekrar selam ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Nurettin Kaldırımıcı
Rekabet Kurulu Başkanı "

PANEL

“2005/4 SAYILI MOTORLU TAŞITLAR TEBLİĞİ”NDE REVİZYON TARTIŞMALARI

TARİH: 24.02.2015 SAAT 14.30-16.30
YER: REKABET KURUMU, KONFERANS SALONU
ÜNİVERSİTELER MAH. 1597. CAD. NO:9 BİLKENT/ANKARA

Başkan : **Av. Kublay ATASAYAR**
E. Rekabet Kurulu Üyesi

Panelistler : **Esin AYGÜN**
Rekabet Uzmanı
Zeynep ŞENGÖREN ÖZCAN
Rekabet Uzmanı – RUD Yn. Kr.Üyesi
Av. Haluk ARI
MYDAS Danışmanlık A.Ş.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN İLGİLİ KİŞİ: SPISMAF@REKABET.GOV.TR; REKABETGENEL@GMAIL.COM; 0 312 291 45 54

REKABET DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ ŞUBAT 2015 TOPLANTISI

Rekabet Derneği İstanbul Şubesi olarak 26 Şubat 2015, Perşembe günü, 16.00-18.00 saatleri arasında Elit World Prestige Otel (4*)'de, Friedrich Naumann Vakfı'nın katkılarıyla gerçekleştireceğimiz etkinliğimizde, rekabet hukuku alanında University of Sussex-İngiltere'de Doktorasını yapmakta olan Sn. Fatih Özkan tarafından "Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasının Zorlanan Sınırları: AB'de Enerji Sektöründeki Taahhüt Kararlarından Yansımalar" konusu ele alınacaktır.

Bu etkinliğimizde sizleri de aramızda görmekten mutluluk duyarız.

Toplantı programı aşağıda yer almaktadır.

Toplantı Yeri ve Tarihi : 26 Şubat 2015, Elit World Prestige Otel (4*), Talimhane, Taksim

Toplantı Programı :

16.00 - 17.00 : Fatih Özkan tarafından "Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasının Zorlanan Sınırları: AB'de Enerji Sektöründeki Taahhüt Kararlarından Yansımalar" konulu sunum

17.00-17.15 : Kahve Molası

17.15-18.00 : Tartışma ve Soru-cevap

Elite World Prestige Hotel (4*)

Şehit Muhtar Cad. No:40 34435 Talimhane - Taksim
(Ciner Holding karşı)

Tel: +90 212 297 13 13 +90 212 297 13 13 (Pbx)

Otelin yeri ayrıca <http://www.elitworldprestige.com.tr/iletisim.aspx?pageID=120> adresinden de görülebilir. (Yakın mesafede iki adet "Elite" isimli otel olduğundan, etkinliğimizin düzenlendiği Elite World Prestige Otel'e gelinmesi rica olunur.)

Etkinliklerimize katılım ücretsizdir. Ancak bu toplantıya katılıp katılamayacağınızı en geç 24 Şubat Salı, saat 12.00'e kadar ozge.icoz@arinnadanismanlik.com ve edaa@kemalerol.net adreslerine bildirmenizi rica ederiz.

Saygılarımızla,

Rekabet Derneği İstanbul Şubesi adına

Av. Eda Azık

Dr. Kemal Erol Hukuk Bürosu
Süleyman Seba (Spor) Cad.
Spor Apt. 62/4
Valideçeşme - Beşiktaş
34357 İstanbul

DUYURU

Rekabet Derneği İki Dalda En İyi Makale Ödülü Verecek

2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ vb. eserler arasında Rekabet Hukuku ve Rekabet İktisadı dalında ayrı ayrı en iyi makale ödülü verilmesine karar verilmiştir.

a-Rekabet Hukuku Dalında 2013 yılı En İyi Makale Ödülü

Bu dalda en iyi makale ödülünü hak eden eserin belirlenmesi için Doç. Dr. Nurkut İnan başkanlığında dört kişilik jüri oluşturulmuştur. Jüri, 2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ

vb. eserleri inceleyip değerlendirecektir. Ayrıca ilgililer **rekabetodulu@gmail.com** e-posta adresine e-posta göndererek makale vb. yayınların değerlendirmeye alınmasını sağlayabilirler. Ayrıntılı duyuru Derneğimiz web sitesinde ve Rekabet Forumu'nda ayrıca yapılacaktır.

Rekabet Hukuku dalında Jüri başkanı ve üyeler şöyledir:

Başkan: Doç. Dr. Nurkut İnan-Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Gamze Aşçıoğlu Öz-Ortadođu Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi

Üye: Av. Kubilay Atasayar-Rekabet Kurulu Emekli Üyesi

Üye: Şamil Pişmaf -Rekabet Kurumu

b-Rekabet İktisadı Dalında 2013 yılı En İyi Makale Ödülü

Bu dalda en iyi makale ödülünü hak eden eserin belirlenmesi için Doç. Dr. Uğur Emek başkanlığında dört kişilik jüri oluşturulmuştur. Jüri, 2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ

vb. eserleri inceleyip değerlendirecektir. Ayrıca ilgililer **rekabetodulu@gmail.com** e-posta adresine e-posta göndererek makale vb. yayınların değerlendirmeye alınmasını sağlayabilirler. Ayrıntılı duyuru Derneğimiz web sitesinde ve Rekabet Forumu'nda ayrıca yapılacaktır.

Rekabet Hukuku dalında Jüri başkanı ve üyeler şöyledir:

Başkan: Doç. Dr. Uğur Emek-Kalkınma Bakanlığı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Seyit Mümin Cilasun-Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Fatih Cemil Özbuđday-Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi

Üye: Dr. Ekrem Kalkan-Rekabet Kurumu

Ödüle ilişkin eleştiri ve önerilerinizi lütfen rdrekabetodulu@gmail.com e-posta adresine gönderiniz.

REKABET FORUMU İÇİN Makale Çağrısı

Sayın Dernek Üyelerimiz ve Okuyucularımız

Rekabet Forumu, Rekabet Politikaları ve Rekabet Hukuku'nun uygulamaları içinde bulunan tüm kurum, kuruluş ve kişilere gönderilmektedir. Rekabet Forumu'na göndereceğiniz yazılarla Forum zenginleşecek ve etki alanı genişleyecektir.

Değerli Dernek Üyelerimizden ve okuyucularımızdan ricamız, Rekabet Forumu'na, yaptıkları inceleme, araştırma, yorum ve değerlendirmeleri makale boyutunda göndermeleridir. Katkılarınız yalnız Forum'u zenginleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda yararlanan çevrenin de genişletilmesini sağlayacaktır.

Rekabet Forumu için yazılarınızı **erdalturkkan@hotmail.com** adresine bekliyoruz.